

3. STUDIJA

BIBLIJA KAO BOŽANSKO OTKRIVENJE GLEDANA U SVJETLU RAZUMA

Tvrđnja Biblije i njen opipljiv dokaz vjerodostojnosti – Njezina starost i očuvanje – Njezin moralni utjecaj – Motivi pisaca – Opća priroda zapisa – Mojsijeve knjige – Mojsijev Zakon – Osobitosti Vladavine uvedene po Mojsiju – To nije bio sistem svećeništva – Upute za civilne vladare – Bogati i siromašni isti pred Zakonom – Mjere zaštite protiv neovlaštenog uplitanja u prava naroda – Svećenstvo nije bilo favorizirana klasa, kako se izdržavalo?...itd. – Kakva je bila zaštita protiv ugnjetavanja stranaca, udovica, siročadi i slugu? – Biblijski proroci – Postoji li kakva zajednička veza između Zakona, proroka i Novozavjetnih pisaca? – Čuda nisu nerazumna – Razuman zaključak.

Biblija je baklja civilizacije i slobode. Njezin pozitivan utjecaj na društvo prepoznali su neki od najvećih državnika iako su oni velikim dijelom gledali na nju kroz različite naočale suprotstavljenih vjerovanja, za koja se tvrdi da ih Biblija podupire a koja zapravo krivo prikazuju njena učenja. Ta stara knjiga je nenamjerno ali žalosno krivo prikazivana čak od svojih prijatelja, od kojih bi mnogi dali svoj život za nju, a ipak su joj nanijeli više ozbiljne štete od njezinih neprijatelja tvrdeći naime da ona podupire njihove dugo održavane zablude o istini koje su primili po predaji od svojih otaca. Hoće li se takvi probuditi, preispitati svoja vjerovanja i razoružati svoje neprijatelje tako da ih dovedu u zbrku?

S obzirom da nas svjetlo prirode vodi do očekivanja potpunijeg Božanskog otkrivenja od onog kojeg daje priroda,

razuman i mislilački um bit će pripremljen ispitati tvrdnje bilo čega što pretendira da je božansko otkrivenje a koje ima razuman opipljiv dokaz istinitosti takvih tvrdnji. Biblija tvrdi da je ona takvo otkrivenje od Boga, i ona sadrži dostatan opipljiv dokaz o vjerojatoj ispravnosti te tvrdnje i daje nam razumnu nadu da ako ju izbliza ispitamo da će nam to otkriti mnogo potpuniji i pozitivan dokaz da je ona doista Božja riječ.

Biblija je najstarija knjiga koja postoji; nad živjela je oluje trideset stoljeća. Ljudi su je nastojali na svaki mogući način izbrisati s lica zemlje: skrivali su je, spaljivali i ako bi ju netko posjedovao smatrali su to zločinom kojeg je trebalo kazniti smrću, i na najgori i najnemilosrdniji način progonili su one koji su vjerovali u nju, ali ta knjiga još uvijek živi. Danas, dok mnogi njeni neprijatelji spavaju u smrti, i stotine svezaka napisanih kako bi ju diskreditirali i srušili njen utjecaj više ne postoje Biblija je našla svoj put k svakom narodu i jeziku na zemlji naime načinjeno je više od dvjesta njenih prijevoda. Činjenica da je ta knjiga preživjela tolika stoljeća unatoč takvim neusporedivim naporima da ju se uništi samo je po sebi jak i neposredan dokaz da je Veliko Biće za koje ona tvrdi da je njen autor bilo i njezin Zaštitnik.

Također je istina da je moralni utjecaj Biblije isto tako dobar. Oni koji su pažljivo proučavali njezine stranice bili su bez iznimke uzdignuti u čišći život. Drugi zapisi o religiji i znanosti učinili su dobro i oplemenili su čovječanstvo u jednoj određenoj mjeri; ali sve te knjige zajedno nisu donijele radost, mir i blagoslov stvorenju koje uzdiše kao što je to Biblija donijela i bogatima i siromašnima, učenima i neukima. Biblija nije samo knjiga za čitanje: nju treba proučavati pažljivo i s razmišljanjem; jer Božje su misli više od naših misli i njegovi

putevi od naših puteva. I ako želimo shvatiti misli i plan beskrajnog Boga, tada moramo uprti sve naše snage u taj veoma važan posao. Bogata riznica istine ne leži uvijek na površini.

Kroz cijelu Bibliju stalno se ukazuje na jedan istaknuti lik a to je Isus iz Nazareta a za kojeg ona tvrdi da je Božji sin. Od početka do kraja bili su istaknuti njegova služba i djelo. Da je čovjek zvan Isus iz Nazareta doista živio i bio na neki način zapažen i to u vrijeme na koje ukazuju pisci Biblije činjenica je koju potvrđuje vanbiblijska povijest i to na različite načine i potpuno potkrijepljeno. Da je taj Isus bio raspet jer se pokazao uvredljivim židovima i njihovom svećenstvu je daljnja činjenica koja je potvrđena poviješću pored onoga što su napisali Novozavjetni pisci. Pisci Novog zavjeta (osim Pavla i Luke) bili su osobni poznanici i učenici Isusa iz Nazareta a o čijim su doktrinama pisali.

Postojanje bilo koje knjige podrazumijeva motiv od strane pisca. Koji motiv je nadahnuo ove pisce da izlože stvar ove osobe? On je bio osuđen na smrt i raspet kao zločinac od strane Židova, najreligiozniji među njima potvrdili su i zahtijevali njegovu smrt kao nekog tko ne zaslužuje da živi. Izlažući njegovu stvar i promičući njegove doktrine hrabro su se suprotstavili preziru, oduzimanju imovine i žestokim progonstvima, riskirajući sam svoj život a u nekim su čak slučajevima trpjeli i mučeništvo. Priznajući da je za života Isus bio izvanredna osoba, kako u svom životu tako i u svom naučavanju koji bi motiv mogao netko imati da izloži njegovu stvar nakon njegove smrti? – Posebno s obzirom da je njegova smrt bila sramotna? I ako pretpostavimo da su ti pisci izmislili svoje priče i da je Isus bio plod njihove mašte kao nekakav

idealni heroj, tada bi bilo apsurdno da bi jedan razuman čovjek, nakon što je tvrdio da je Isus bio Božji sin, da je bio rođen na nadnaravan način, da je vraćao vid slijepima od rođenja, da je prouzročio da gluhi opet čuju, i čak uskrsavao mrtve – završio priču na takav način tvrdeći da ga je mala skupina njegovih neprijatelja ubila kao zločinca, dok su ga svi njegovi prijatelji i učenici a među njima i sami pisci ostavili i pobjegli u odlučujućem trenutku?

Činjenica da se svjetovna povijest u nekim aspektima ne slaže s tim piscima ne bi nas trebala navesti na pomisao da su njihovi izvještaji neistiniti. Oni koji tako zaključuju pripisuju ovim piscima izvjesne motive za davanje takvih lažnih izjava. Koji bi ih motivi ponukali na takvo nešto? Jesu li se možda opravdano nadali sreći, slavi, moći ili nekakvim zemaljskim pogodnostima? Siromaštvo Isusovih prijatelja i nepopularnost njihovog junaka kod velikih Judejskih vjerskih vođa proturiječi takvoj misli; dok činjenice da je umro kao zločinac, izgređnik, i da nije imao ugleda ne pružaju nikakvu nadu zavidne slave ili zemaljskih pogodnosti za one koji su pokušali obnoviti njegovu doktrinu. Baš naprotiv ako je to bio cilj onih koji su propovjedali Isusa zar ne bi brzo odustali kad bi otkrili da im to donosi sramotu, progonstvo, zatvor, udarce pa čak i smrt? Razum nas jasno uči da ljudi koji su žrtvovali dom, ugled, čast i život; koji nisu živjeli za sadašnju slavu; nego im je glavni cilj bio uzvisiti svoje bližnje i usaditi u njih moral najvišeg oblika ne samo da su imali motiv, nego je njihov motiv bio najčišći i njihov cilj veličanstveno uzvišen. Razum nam dalje tvrdi da je svjedočanstvo takvih ljudi potaknuto isključivo čistim i dobrim motivima deset puta vrednije razmatranja od običnih pisaca. Niti su ti ljudi bili fanatici; bili su zdravog i

razumnog uma i u svakoj su prilici pružali razlog za svoju vjeru i nadu; i bili su ustrajni i vjerni tim razumnim uvjerenjima.

Ono što smo ovdje primjetili jednako je primjenjivo i na pisce Starog zavjeta. U stvari oni su bili ljudi poznati po svojoj vjernosti Gospodinu; i ta povijest kao nepristrani izvještaj s jedne strane ukorava njihove slabosti i nedostatke dok s druge strane pohvaljuje njihove vrline i vjernost. Ovo bi trebalo zapanjiti one koji pretpostavljaju da je Biblija izmišljena povijest osmišljena tako da zastraši ljude da budu u strahu od religioznog sistema. Postoji izravnost u Bibliji koja joj daje pečat istine. Lupeži, željni da prikažu čovjeka kao velikog, a u želji da predstave svoje zapise kao nadahnute od Boga, nesumnjivo bi oslikali jedan takav karakter kao nedužan i plemenit do krajnjeg stupnja. Činjenica da se za takvim nečim nije težilo u Bibliji je *razuman* dokaz da ona nije osmišljena tako da zavara.

Imajući dakle razlog za *o ekivanje* otkrivenja Božje volje i plana, i nakon što smo utvrdili da su Bibliju koja za sebe tvrdi da je ona to otkrivenje napisali ljudi čije motive nemamo razloga osporavati već ih naprotiv trebamo odobravati, ispitajmo dakle karakter zapisa koji tvrde da su nadahnuti kako bi smo vidjeli da li njihova učenja odgovaraju osobnosti koju smo *razumno* pripisali Bogu i da li nose unutarjni dokaz svoje istinitosti.

Prvih pet knjiga Novog zavjeta i nekoliko iz Starog zavjeta su priče koje govore o povjesnim činjenicama koje su bile poznate piscima, i za koje su oni jamčili svojim osobnostima. Mnogima je očito da govoriti istinu s obzirom na stvari koje su im bile osobno i potpuno poznate ne zahtijeva specijalno

otkrivenje. No s obzirom da je Bog želio dati Otkrivenje čovjeku, činjenica da ta povjest o tim prošlim događajima ima veze s tim otkrivenjem trebala bi biti dovoljan temelj za svakog razumnog da zaključi da je Bog nadgledao i tako uredio stvari da pošteni pisac kojeg je on izabrao za to djelo bude u kontaktu s poznatim činjenicama. Pouzdanost tih povjesnih dijelova Biblije počiva gotovo u potpunosti na osobnosti i motivima tih pisaca. Dobri ljudi neće izustiti neistine. Čisti izvor neće dati gorku vodu. I ujedinjeno svjedočanstvo svih tih pisaca može ušutkati bilo kakvu sumnju da su oni rekli ili učinili zlo a da je iz toga onda moglo proizići dobro.

Kada kažemo da su izvjesne knjige Biblije poput Kraljeva, Ljetopisa, Sudaca itd., poštene i pažljivo sačuvani povijesni izvještaji o važnim događajima i ljudima toga vremena, time ni na koji način ne poništavamo njihovu istinitost. Kada se sjetimo da Hebrejska pisma sadrže povijest a isto tako i zakon i proročanstva, i da su njihova povijest i rodoslovlja bili izuzetno precizni u detaljiziranju okolnosti zbog očekivanja da će obećani Mesija doći iz jedne od Abrahamovih porodičnih linija tada vidimo razlog za zapisivanje određenih povijesnih činjenica a koje se smatra nedelikatnima u svjetlu ovog dvadesetog stoljeća. Npr. jasan zapis o porijeklu dvaju naroda, Amonaca i Moabaca i o njihovom odnosu sa Abrahamom i Izraelcima bila je vjerojatno nužnost u umovima povjesničara da opišu potpunu povijest o njihovom rođenju. (1. Mojs. 19:36 – 38) Slično tome je i vrlo detaljan izvještaj o Judinoj djeci od kojih je potekao kralj David u čijem rodoslovlju nalazimo Mariju i Josipa njenog muža (Luka 3:23, 31, 33, 34; Mat. 1:2 – 16) pa unatrag sve do Abrahama. Naime potreba da se temeljito uspostavi etimologija bilo je nešto veoma važno s

obzirom da je iz ovog plemena (1. Mojs. 49:10) trebao doći moćni kralj Izraela a isto tako i obećani Mesija pa se zato nije tako detaljno izvještavalo u drugim slučajevima. (1. Mojs. 38)

Mogu postojati slični ili različiti razlozi za druge povijesne činjenice o kojima se izvještava u Bibliji od kojih možemo vidjeti korist, a koja recimo može biti rasprava o moralu, i koju se bez štete može izostaviti; premda nitko ne može opravdano reći da Biblija bilo gdje sadrži nečistoću. Štoviše dobro je sjetiti se da iste činjenice mogu više ili manje biti izražene delikatno na bilo kojem jeziku; i dok su prevoditelji Biblije s pravom bili savjesni da ne izostave nijedan izvještaj ipak oni su živjeli u danima kada se manje pazilo na izbor profinjenih izraza kao što su naši danas; a isto se može prepostaviti i za rana Biblijska vremena i tadašnje navike izražavanja. Dakako, najprobirljiviji ne mogu naći nikakav prigovor po tom pitanju za nijedan izraz u Novom zavjetu.

Mojsijeve knjige i zakoni koji su kroz njih objavljeni

Prvih pet knjiga Biblije poznate su kao Pet knjiga Mojsijevih, iako se nigdje ne spominje njegovo ime kao autora. Da su bile napisane od strane Mojsija ili pod njegovim nadgledanjem je razuman zaključak; izvještaj o njegovoj smrti i pogrebu propisno je dodao njegov tajnik. Izostanak pozitivne tvrdnje da je te knjige napisao Mojsije nije dokaz protiv te misli; jer da ih je netko drugi napisao s ciljem da obmane i počini prijevaru, on bi sigurno tvrdio da ih je napisao veliki Izraelski vođa i državnik, i tako se nametnuo. (Vidi 5. Mojs. 31:9 – 27) U jednu smo stvar sigurni, Mojsije je izveo Hebreje iz Egipta. On ih je organizirao kao naciju u skladu sa zakonima izraženima u tim knjigama, i Hebrejski narod je prije više od

3000 godina sa općim konsenzusom tvrdio da su te knjige Mojsijev dar njima, i držali su ih toliko svetima tako da se niti jota niti crtica nisu smjele mijenjati – dajući tako sigurnost čistoće samog teksta.

Ovi Mojsijevi zapisi su jedina vjerodostojna živuća povijest o epohi koju obrađuju. Kineska povijest započinje od stvaranja, govoreći kako je Bog otišao na vodu čamcem i držeći u svojoj ruci grumen zemlje bacio ga je u vodu. Od tog grumena zemlje tvrde oni postao je ovaj svijet...itd. Cijela ta priča je toliko nerazumna da se ni malo dijete u svojoj inteligenciji ne bi dalo prevariti njome. Suprotno tome, izvještaj kojega nalazimo u knjizi Postanka započinje sa razumnom pretpostavkom da je Bog, Stvoritelj, inteligentni Prauzrok već postojao. On ne govori o tome da je Bog imao početak nego o njegovom stvaralačkom djelu i njegovom početku i njegovom sustavno uređenom napretku – „U početku stvorio je Bog nebo i Zemlju“. Prekoračujući porijeklo zemlje bez davanja nekih posebnih detalja i objašnjenja, priča nastavlja sa šest dana (epoha) pripremanja zemlje za čovjeka. Taj izvještaj je znatno potkrijepljen sa nagomilanim znanstvenim činjenicama unatrag 4000 godina; stoga je mnogo razumnije prihvatiti tvrdnju da je njegov autor, Mojsije bio božanski nadahnut, nego pretpostaviti da je inteligencija jednog čovjeka bila toliko superiornija od kombinirane inteligencije i istraživanja ostatka ljudske rase u posljednjih 3000 godina potpomognutih suvremenim priborom i milijunima u novcu.

Kao sljedeće pogledaj na sustav zakona utvrđen u tim zapisima. On je zacijelo jedinstven kako onda tako i danas u 20. stoljeću; zakoni ovog stoljeća bili su utemeljeni na načelima izloženima u Mojsijevom zakonu i uokvireni od strane ljudi koji su priznavali da je Mojsijev zakon Božanskog porijekla.

U Dekalogu nalazimo kratak sadržaj cijelog zakona. Ovih deset zapovijedi nalažu kodeks obožavanja i morala koji mora dirnuti svakog istraživača kao nešto izvanredno; i kad ne bi bili otprije poznati nego npr. sada pronađeni među ruševinama i reliktima Grčke ili Rima ili Babilona (Nacija koje su ustajale i padale poslije ovih zakona) smatrali bi smo ih nevjerojatnima i nadnaravnima. Ali upoznatost s njima i njihovim tvrdnjama izrodila je određenu mjeru ravnodušnosti pa je tako njihova prava vrijednost ostala nezapaženom osim kod nekolicine. Istina, Krist nije naučavao te zapovijedi; i nisu bile date kršćanima nego Hebrejima; i to ne da ih poučavaju o otkupnini nego da uvjere ljude u njihovo grešno stanje i potrebom za otkupninom. I suština tih zapovjedi bila je veličanstveno utjelovljena od strane slavnog utemeljitelja kršćanstva u sljedećim riječima: „Ljubi Gospodina, svoga Boga, svim srcem, svom dušom, svom pameti i svom svojom snagom! Druga glasi: Ljubi svoga bližnjega kao samoga sebe!“ (Mar. 12:30, 31)

Vladavina koju je ustanovio Mojsije razlikovala se od svih drugih, drevnih i suvremenih, u tome što se tvrdilo da je ona od samog Stvoritelja, i da se narod smatrao odgovornim njemu; tvrdilo se i da njihovi zakoni i institucije, civilne i vjerske proizlaze od Boga, i kao što ćemo još vidjeti da su bili u savršenom skladu s onim što nas razum uči da je Božja osobnost. Tabernakul u središtu tabora imao je u svom odjeljku koji se naziva „Svetinja nad svetinjama“ manifestaciju Jehovine prisutnosti kao njihovog kralja, gdje su na nadnaravan način primali upute za ispravno vršenje njihovih poslova kao naroda. Bio je ustanovljen svećenički red koji je imao potpunu kontrolu nad Tabernakulom, i jedino je preko njih bilo dopušteno pristupiti Jehovi i imati zajedništvo s njim.

Prva misao s tim u vezi kod nekoga bi možda mogla biti: „E, tu vidimo cilj njihove organizacije: kod njih su kao i kod drugih naroda svećenici vladali s narodom, namećući im lakovjernost i potičući strah za svoju vlastitu čast i dobit.“ Ali čekaj malo prijatelju; nemojmo se žuriti u pretpostavljanju bilo čega. Gdje postoji dobra prilika za ispitivanje te stvari kroz činjenice, ne bi bilo razumno preuranjeno donositi zaključke bez činjenica. Nepobitni dokazi su u suprotnosti s takvim pretpostavkama. Prava i prednosti svećenika bili su ograničeni, nije im bila data nikakva civilna moć, i posve im je nedostajala mogućnost da koriste svoju službu da nameću nešto nauštrb savjesti i prava naroda, i tu pripremu je napravio Mojsije, pripadnik svećeničkog plemena.

Kao Božji predstavnik u izvođenju Izraela iz egipatskog ropstva, silom prilika vlast je bila centralizirana u njegovoj ruci i to je učinilo krotkog Mojsija autokratom u moći i vlasti, premda je zbog svog krotkog stava bio prezaposleni sluga naroda, čiji je sam život bio iscrpljen zbog zahtijevne brige svog položaja. U tom trenutku bila je uspostavljena civilna vlast koja je virtualno bila demokracija. Da nas se ne bi krivo razumjelo: Za nevjernike Izraelska vladavina bila je demokracija, ali gledano očima Izraelaca to je bila čista Teokracija, božanska vladavina jer su zakoni bili dati od Boga preko Mojsija, nisu bile dopuštene nikakve dopune ni izmjene: nisu smjeli ništa ni dodati ni uzeti od tog kodeksa zakona. Tako gledano Izraelska vladavina bila je drugačija od bilo koje druge civilne vlasti ni prije ni poslije. „Tada zapovjedi Gospodin Mojsiju: Pozovi mi sedamdeset ljudi između Izraelovih stariješina, za koje znaš da su zreli ljudi i sposobni za

poglavarstvu službu! Dovedi ih k Šatoru svjedočanstva. Tamo neka se postave s tobom, dok ja siđem! Tamo ću govoriti s tobom i od duha, što počiva na tebi, uzet ću i njima ga dati. Oni će s tobom dijeliti teret brige za narod. (4. Mojs. 11:16, 17. Vidi također retke 24 i 30 kao primjer istinitog i bezazlenog državnštva i blagosti.) Mojsije ponavljajući tu istu stvar kaže: „Tada izabrah od vaših plemenskih glavara mudre i iskusne ljude i postavih vam ih za stariješine: za tisućnike, za stotnike, za pedesetnike i za desetnike, nadalje postavih pisare za vaša plemena.“ (5. Mojs. 1:15; 2. Mojs. 18:13 – 26)

Stoga izgleda da je ovaj istaknuti zakonodavac umjesto da traži da produži i poveća svoju vlastitu moć tako da vladavinu nad narodom da u ruke svojim članovima obitelji, svećeničkom plemenu, koji su mogli iskoristiti svoj vjerski autoritet da ograniče slobodu i prava naroda, on je učinio suprotno, uveo je takav oblik vladavine nad narodom koji je njegovao duh slobode. U svakom slučaju vladari traže svoje vlastito uzdizanje i veću moć. Čak i u slučajevima kada takvi pomažu pri uspostavi republike, naknadno se pokaže da su to učinili lukavo kako bi stekli naklonost ljudi i produžili svoju vlastitu moć. Da je Mojsije u kojem slučaju bio ambiciozan čovjek, i vođen lukavštinom pokušavao produžiti prijevaru ljudi, tada bi radio na većoj centralizaciji moći u svojim rukama i svoje obitelji; pogotovo kad bi se to činilo lakim postignućem budući da je vjerski autoritet već bio u tom plemenu a i narod je tvrdio da je vođen od Boga, iz Tabernakula. A niti je za pretpostaviti da bi čovjek koji je bio sposoban oblikovati takve zakone i vladati takvim narodom bio tupog shvaćanja pa da ne vidi što bi mogao postići u tom pravcu. Vladavina naroda bila

je gotovo sasvim u njihovim rukama, jer iako je bilo propisano da teže slučajeve koje nisu mogli riješiti daju Mojsiju ipak oni su trebali odlučiti koji su to slučajeви. „A spor koji vam bude pretežak, iznesite preda me da ga saslušam.“ (5. Mojs. 1:17)

Tako gledano Izrael je bio republika čiji su službenici postupali pod božanskim opunomoćenjem. Oni koji su u zbrci i koji u neznanju tvrde da je Biblijskim zakonima bila uspostavljena carska vlada nad narodom umjesto „vladavina naroda nad narodom“ trebaju zapaziti da se ovaj republički oblik civilne vladavine zadržao više od 400 godina. I tada je na zahtijev „Stariješina“ to bilo promjenjeno u kraljevstvo i to bez Gospodinovog odobravanja koji je rekao Samuelu koji je tada djelovao kao neka vrsta neformalnog predsjednika „Poslušaj glas naroda u svemu što ti govori, jer nisu odbacili tebe, nego su odbacili mene da ne kraljujem nad njima!“ Na Božji poticaj Samuel je objasnio narodu kako će se njihova prava i slobode zanemarivati i kako će takvom promjenom postati sluge; ipak oni su bili toliko očarani s tom popularnom idejom koju su vidjeli na primjeru naroda koji su ih okruživali. (1. Sam. 8:6 – 22) Razmatrajući ovaj izvještaj o njihovoj *želji* za kraljem, tko nije impresioniran sa mišlju da se Mojsije bez ikakvih poteškoća mogao čvrsto postaviti kao poglavar velikog carstva?

Iako je Izrael kao cjelina bio jedna nacija plemenska se podjela prepoznala tek nakon Jakovljeve smrti. Svaka obitelj i svako pleme uz zajednički je pristanak izabrala i priznala izvjesnog člana kao svog predstavnika ili poglavara. Ovaj se običaj nastavio čak i tijekom njihovog dugog ropstva u Egiptu. Oni su bili nazvani poglavarima ili stariješinama i njima je Mojsije dao čast i moć civilne vladavine dok da je želio

centralizirati moć u svojim rukama i svoje obitelji ti bi muškarci bili zadnji koji bi bili počašćeni sa moći i službom.

Upute dane tima koji su bili od Boga imenovani za civilnu vladavinu uzor su jednostavnosti i čistoće. Mojsije je rekao narodu pred tim sudcima: „Tada sam zapovjedio sucima vašim: Kad saslušavate braću svoju u raspravi njihovoj, sudite pravedno između čovjeka i brata njegova ili došljaka koji je s njim. U suđenju ne budite pristrani. Saslušajte jednako i maloga i velikoga. Ne bojte se ljudi, jer je sud Božji, a spor koji vam bude pretežak, iznesite preda me da ga saslušam.“ (5. Mojs. 1:16, 17) Takvi teški slučajevi su nakon Mojsijeve smrti bili iznašani direktno Gospodinu preko prvosvećenika, a odgovor je bio s DA ili NE preko Urima i Tumima.

Što možemo reći u svjetlu ovih *injenica* o teoriji koja pretpostavlja da su te knjige napisali nepošteni svećenici kako bi si osigurali utjecaj i moć nad narodom? Bi li takvi ljudi s takvom namjerom krivotvorili izvještaje koji su destruktivni s obzirom na ciljeve koje bi željeli ostvariti – izvještaje koji uvjerljivo dokazuju da je veliki poglavar Izraela i to onaj koji je iz njihovog plemena odsjekao svećenstvo od civilne moći dajući tu moć u ruke narodu? Smatra li itko takav zaključak razumnim?

Isto tako važno je zapaziti da zakoni najnaprednijih civilizacija ovog 20. st. nisu baš pažljivi glede jednakog statusa bogatih i siromašnih u pogledu odgovornosti pred civilnim zakonima. Mojsijevi zakoni apsolutno nisu pravili nikakove razlike. Glede zaštite ljudi od incidenata u kojima bi neki naglo osiromašili a drugi se obogatili, nikada nije bio donesen takav zakon koji bi tako pažljivo pazio na tu stvar.

Mojsijev zakon odredio je svaku pedesetu godinu kao jubilarnu godinu – godinu obnove. Ovaj je zakon sprečavajući apsolutno otuđenje imovine, na taj način sprečavao nakupljanje iste u rukama nekolicine. (3. Mojs. 25:9, 13 – 23, 27 – 30) Ustvari oni su bili poučavani da se smatraju braćom, i da djeluju u skladu s tim; da si pomažu bez naknade i da ne uzimaju kamate jedni od drugih. Vidi 2. Mojs. 22:25; 3. Mojs. 25:36, 37 i 4. Mojs. 26:52 – 56.

Svi su zakoni bili učinjeni javnima i tako se sprečavalo da lukavi ljudi uspješno petljaju s pravima naroda. Zakoni su bili izloženi na takav način da ih je svatko tko je to želio mogao prepisati; i da najsiromašniji i oni koji su bili nepismeni ne bi bili u neznanju o njima dužnost svećenika bila je da ih čitaju narodu tijekom njihovih sedmogodišnjih blagdana. (5. Mojs. 31:10 – 13) Da li je razumno pretpostaviti da su takve zakone i pripreme napravili loši ljudi ili ljudi koji su spletkama željeli lišiti narod njihove sreće i slobode? Takva bi pretpostavka bila nerazumna.

U odnosu na prava i interese stranaca, pa čak i neprijatelja Mojsijev zakon bio je 32 stoljeća ispred svog vremena – ako su zakoni današnjih najciviliziranijih zemalja uopće jednaki u pogledu pravednosti i dobronamjernosti. Čitamo u Bibliji:

„Neka za vas vrijedi jedan zakon. Došljaku neka bude jednako kao i rođenome Izraelcu, jer sam ja Jehova, Bog vaš.“ (2. Mojs. 12:49; 3. Mojs. 24:22)

„Ako među vama živi došljak koji se naselio u vašoj zemlji, nemojte s njim loše postupati. Došljak koji živi među vama neka vam bude kao da je rođeni Izraelac. Ljubite ga kao samoga sebe, jer ste i vi bili došljaci u zemlji egipatskoj.“ (3. Mojs. 19:33, 34)

„Naideš li na zalutalog bika ili magarca *neprijatelja*

svojega, odvedi mu ga natrag. Ako vidiš da je onome koji *te mrzi* magarac polegao pod teretom, nemoj ga ostaviti. Pomozi mu da oslobodi magarca“ (2. Mojs. 23:4, 5)

Čak se i bolesne životinje nije smjelo zapostavljati. Okrutnost i prema njima i prema ljudima bila je strogo zabranjena. Volu se nije smjela stavljati brnjica dok je vršio žito; iz dobrog razloga što je svaki radnik dostojan svoje hrane. Čak ni vol ni magarac nisu smjeli orati zajedno jer budući da su nejednaki u snazi i hodu to bi bilo okrutno. Također je bio predviđen i odmor za njih. (5. Mojs. 25:4; 22:10; 2. Mojs. 23:12)

Neki bi mogli tvrditi da je svećenstvo bilo jedna sebična institucija zato što su ih njihova braća iz ostalih plemena uzdržavala putem godišnjeg desetka ili desetina od njihovih prihoda. Ako ju se tako postavi ova činjenica je zapravo nepravedno prikazivanje koje je gotovo zajedničko skepticima, koji vjerojatno u neznanju krivo prikazuju jedan od najznačajnijih dokaza Božjeg udjela u organizaciji tog sistema a ne spletke sebičnog svećenstva. Nerijetko to je krivo prikazivano i od strane suvremenog svećenstva koje nalaže sličan sistem danas, koristeći to kao presedan bez da spominju okolnosti u kojima je taj takon bio ustanovljen kao i metode plaćanja.

Činjenica je da je to u stvari striktno gledano bio pravedan zahtijev. Kada su Izraelci zaposjeli Kanaansku zemlju, leviti su imali jednaka prava na nju kao i ostala plemena; međutim Božjom izričitom zapovjedi oni nisu dobili ništa osim nekoliko gradova i sela za prebivanje razasutih po raznim plemenima kojima su služili u vjerskim stvarima. Ta je zabrana bila data devet puta prije podjele zemlje. Umjesto zemlje trebala im je biti data neka protuvrijednost, a *desetina* je bila ta razumna i

ispravna priprema. I to nije sve: desetina, iako je bila kao što smo to vidjeli dug nije bila nametnuta kao porez, nego ju se trebalo plaćati kao dobrovoljni doprinos. Nisu bili vezani nikakvom prijetnjom da daju te doprinose sve je ovisilo o njihovoj savjesnosti. Jedini poticaji narodu s obzirom na tu stvar su bili sljedeći:

„Čuvaj se da ne zaboraviš sinove Levijeve dok god živiš na zemlji svojoj.“ (5. Mojs. 12:19) „I ne zaboravljaj sinove Levijeve koji žive u gradu tvojemu, jer oni nemaju ni dijela ni nasljedstva s tobom (u zemlji).“ (5. Mojs. 14:27)

Pitamo se je li razumno pretpostaviti da je ovaj sistem bio tako uređen od sebičnih i ambicioznih svećenika? – uređenje da se razbaštine i učine se ovisnima u smislu uzdržavanja od svoje braće? Zar nas razum ne uči suprotno?

U skladu s time nikako se drugačije ne da objasniti – nego da je Bog autor tih zakona – činjenica da nije bila učinjena nikakva posebna priprema za uzvisivanje svećenstva. Varalice ne bi bile ni u čemu pažljivije doli da si omoguće počast i poštovanje a da one koji to ne čine najstrože kazne i prokunu. No, ništa se takvoga ne pojavljuje: nikakva posebna čast, ili poštovanje ili imunitet na nasilje ili uvrede. Zajednički zakon koji nije pravio razlike među klasama, i nije bio pristran bio je njihova jedina zaštita. To je još značajnije zato što je postupanje sa slugama, došljacima i ostarijelima bilo premetom posebnog propisa. Npr.: *S došljakom* ne postupaj loše niti ga tlači, ne činite zla *udovici* ni *djetetu bez oca*. Ako bi im učinio kakvo zlo, pa oni zavape k meni, sigurno ću čuti njihov vapaj. Moj će se gnjev raspaliti i mačem ću vas pogubiti, pa će vaše žene biti udovice i vaša djeca bez oca. (2. Mojs. 22:21 – 24; 23:9; 3.

Mojs. 19:33, 34) „Nemoj zakidati *najamnika* koji je nevoljnik i siromah, bio on brat tvoj ili došljak koji živi s tobom u zemlji tvojoj, u gradu tvojemu. Daj mu plaću njegovu isti dan, da sunce ne zađe nad njom, jer je on u nevolji i duša mu željno iščekuje plaću svoju, da ne bi zavapio k Jehovi zbog tebe, i to bi ti bio grijeh.“ (3. Mojs. 19:13; 5. Mojs. 24:14, 15; 2. Mojs. 21:26, 27) „Pred sijedom glavom ustani, poštuju starog čovjeka.“ (3. Mojs. 19:32; vidi i 3. Mojs. 19:14) Svećenici, leviti i njihove desetine uza sve to nisu imali nekakav poseban tretman.

Sanitarne pripreme zakona, toliko potrebne siromašnom i dugo potlačenom narodu zajedno sa pripremanjima i ograničenjima glede čistih i nečistih životinja koje se može ili ne može jesti, su izvanredne i zajedno sa ostalim obilježjima mogu biti od posebnog interesa ako to prostor bude dozvolio za istraživanje pokazujući tako da je bio usporedo ako ne i ispred najnovijih zaključaka do kojih je došla suvremena medicinska znanost na tu temu. Mojsijev je zakon također imao i predodžbeni karakter, što ćemo ostaviti za buduće razmatranje, ali čak nam je i naš brzi pregled dao neodoljiv dokaz da je taj zakon koji predstavlja sam okvir cijelog sustava otkrivene religije a koju ostatak Biblije temeljitije objašnjava, nevjerojatan prikaz mudrosti i pravde posebno kad se uzme u obzir njena starost.

Svi moraju priznati u svjetlu razuma da ona ne nosi dokaze da je bila djelo ljudi sa zlim namjerama, nego da točno odgovara onome što nas priroda uči o Božjoj osobnosti. Ona daje dokaz njegove mudrosti, pravde i ljubavi. I nadalje očito pobožan i plemenit zakonodavac, Mojsije, poriče da su zakoni bili njegovi i pripisuje ih Bogu. (2. Mojs. 24:12; 5. Mojs. 9:9 –

11; 2. Mojs. 26:30; 3. Mojs. 1:1) S obzirom na njegovu općenitu osobnost, i njegove zapovjedi narodu da lažno ne svjedoče i da izbjegavaju licemjerstvo i laganje da li je razumno pretpostaviti da bi takav čovjek lažno svjedočio i podmetnuo svoja vlastita gledišta kao Božje zakone? Također trebamo imati na umu da ispitujemo današnje primjerke Biblija, i da se stoga integritet koji ju označava jednako primjenjuje na Mojsijeve nasljednike; jer iako su među tim nasljednicima bili loši ljudi koji su tražili svoje a ne dobro naroda, ipak je očito da nisu izvršili neovlaštene promjene na Svetim Spisima, koji su ostali čisti do danas.

Biblijski Proroci

Pogledajmo sada opći karakter biblijskih proroka i njihovog svjedočanstva. Značajna je činjenica ta da proroci, osim nekoliko izuzetaka, nisu bili iz svećeničke klase; i da su u to vrijeme njihova proročanstva bila uglavnom odbojna iskvarenom i dvoličnom svećenstvu i narodu koji je bio sklon idolopoklonstvu. Breme njihovih poruka koje su od Boga prenosili narodu uglavnom je bilo ukor zbog grijeha, zajedno s upozorenjima o dolazećim kaznama, isprepletano s prigodnim obećanjima o budućim blagoslovima koje će dobiti nakon što se očiste od grijeha i vrate se u Gospodnju naklonost. S obzirom na njihova iskustva, daleko od toga da bi smo im zavidjeli: općenito su bili proklinjani, mnogi od njih zatočeni i umrli nasilnom smrću. Vidi 1. Kralj. 18:4, 10, 17, 18; 19:10; Jer. 38:6; Hebr. 11:32 – 38 U nekim slučajevima tek godinama nakon njihove smrti bili su priznati kao pravi Božji proroci. Ali mi govorimo o proročanskim piscima koji su tvrdili da su im izjave bile nadahnute od Jehove. S tim u vezi dobro je imati na umu da prilikom davanja zakona

Izraelu nije bilo svećeničke intervencije: Bog ga je dao narodu posredstvom Mojsija. (2. Mojs. 19:17 – 25; 5. Mojs. 5:1 – 5) Osim toga dužnost svakog tko bi bio svjedokom kršenja zakona bila je da ukori prestupnika. (3. Mojs. 19:17) Tako je svatko imao autoritet da poučava i da ukorava; ali budući da je kao i u naše vrijeme većina bila zaokupljena sa poslovnim stvarima i postala ravnodušna i nereligiozna, samo je relativno malo njih ispunilo taj zahtijev za ukoravanje grijeha i poticanja na pobožnost; i ti su propovjednici i u Starom i u Novom zavjetu nazvani „prorocima“. Termin „prorok“ uglavnom se koristio za nekoga tko *javno razotkriva* nešto, i javni idolopoklonički učitelji također su bili tako nazvani npr. „Balovi proroci“ itd. Vidi 1. Kor. 14:1 – 6; 2. Pet. 2:1; Mat. 7:15; 14:5; Neh. 6:7; 1. Kralj. 18:40; Titu 1:12

Prorokovanje koje je u uobičajenom smislu u stvari bilo poučavanje kasnije je postalo popularno kod jedne izvjesne klase, i izrodilo se u Farizejstvo – poučavanje ne Božjim zapovjedima nego tradiciji pradjedova, i tako se počelo suprotstavljati istini i time su oni postali lažni proroci ili lažni učitelji. Mat. 15:2 – 9

Iz velike klase nazvane prorocima, Jehova je u različito vrijeme izabirao neke koji su imali poseban zadatak da objavljuju poruke koje su se ponekad odnosile na blisku budućnost a ponekad na malo dalju budućnost. I mi sada poklanjamo pažnju zapisima te klase koji su govorili i pisali vođeni Svetim Duhom. Oni s pravom mogu biti označeni kao

Božanski opunomo eni proroci i vidioci

Kada se sjetimo da su ti proroci uglavnom bili laici, ne imajući podršku od desetina svećeničkog plemena i kada još k tome dodamo činjenicu da često nisu ukoravali samo kraljeve i

suće nego također i svećenike (nisu ukoravali službu, već osobne grijehe ljudi koji su je obavljali), postaje očito da te proroke ne možemo razumno odrediti kao stranke u jednoj od svećeničkih liga, ili nekih drugih, koji su izradili laž u Božje ime. Razum u svjetlu činjenica proturiječi takvoj sumnji.

Ako nismo našli razloga da opozovemo motive različitih pisaca Biblije, nego smo našli da je duh njenih različitih dijelova pravednost i istina, nastavimo onda dalje ispitivati postoji li neka veza ili spoj jedinstva između Mojsijevih izvještaja, onih drugih proroka i onih Novozavjetnih pisaca. Ako nađemo jednu zajedničku liniju misli koja se isprepliće kroz Zakon i Proroke i Novozavjetne zapise koji pokrivaju period od nekih 1500 godina i to uzmemo u obzir zajedno sa osobnošću pisaca bit će dobar razlog da priznamo njihovu tvrdnju – da su božanski nadahnuti – posebno ako im je ta zajednička tema veličanstvena i plemenita a što dobro pristaje onome što posvećeni razum naučava glede Božjeg karaktera i osobnosti.

Ovo smo pronašli: jedan plan, duh, cilj i naum prožima cijelu knjigu. Na njenim uvodnim stranicama imamo izvještaj o stvaranju i padu čovjeka; a njezine završne stranice govore nam o čovjekovom oporavljanju od tog pada; a stranice između pokazuju uzastopne korake u ostvarenju Božjeg plana koji će ispuniti taj naum. Sklad ali i kontrast prva tri poglavlja i posljednja tri poglavlja Biblije upečatljiv je. Jedno opisuje prvo stvorenje a drugo obnovljeno stvorenje sa uklonjenom kaznom grijeha – prokletstvom, jedno pokazuje kako Sotona i zlo ulaze u svijet da prevare i unište, drugo pokazuje kako je njegovo djelo poništeno, uništeni obnovljeni, zlo ugašeno a Sotona uništen, jedno pokazuje vlast koju je Adam izgubio, a drugo pokazuje kako je ta vlast obnovljena i učvršćena po Kristu i kako se Božja volja vrši i na zemlji kao i na nebu, jedno pokazuje kako je grijeh

rezultirao propadanjem, sramotom i smrću, a drugo pokazuje kako će nagrada za pravednost biti slava, čast i život.

Iako pisana s mnogim pisaljkama, u različitim vremenima, pod različitim okolnostima Biblija nije samo kolekcija moralnih zapovjedi, mudrih izreka i riječi utjehe. Ona je više od toga: ona je razumska, filozofska i skladna izjava o uzrocima sadašnjeg zla u svijetu, njegovog riješenja i konačnog ishoda kako ga vidi božanska mudrost a koja vidi kraj plana od samog njegovog početka, označavajući također put Božjem narodu, podržavajući ih i jačajući sa najveličanstvenijim i dragocjenim obećanjima koja će se ostvariti u određeno vrijeme.

Učenje knjige Postanka, da je čovječanstvo bilo ispitano u stanju prvobitne savršenosti preko jednog predstavnika koji nije prošao na tom ispitu, i da su posljedice toga sadašnja nesavršenost, bolest i smrt, ali da ga Bog nije zaboravio i da će ga na koncu oporaviti preko Otkupitelja rođenog od žene (1. Mojs. 3:15) čuvalo se i razrađivalo kroz cijelu tu knjigu. Potreba za smrću otkupitelja kao žrtve za grijeh, i za njegovom pravednošću kao pokrivalom za grijeh bilo je istaknuto kroz odjeću od kože za Adama i Evu; u prihvaćanju Abelovog prinosa; u Izaku na žrtveniku; u smrti različitih žrtvi putem kojih su patrijarsi imali pristup Bogu, a koje su kasnije bile ustanovljene pod zakonom, i trajale cijelo Židovsko doba. Proroci, iako su imali nešto razumijevanja ali neznatno o značenju nekih svojih izjava (1. Pet. 1:12) spomenuli su stavljanje grijeha na jednu osobu a ne na običnu životinju, i u proročkoj viziji oni su vidjeli onoga koji će otkupiti i osloboditi rasu, „odveden kao janje na klanje“. „Kazna je na njemu bila radi mira našega“, i „zbog rana njegovih nama je izlječenje došlo“. Prikazali su ga kao „prezrenog i koji je bio izbjegavan od ljudi, kao čovjeka koji je bol i bolest upoznao“, i

objavili su da je „Jehova učinio da na njega dođe grijeh svih nas“. (Iza. 53:3 – 6) Oni su također kazali gdje će taj osloboditelj biti rođen (Mih. 5:2) također i kada će umrijeti zasiguravajući nam „da mu ništa neće ostati.“ (Dan. 9:26) Spomenuli su različite osobitosti u vezi njega, – da će biti „pravednik“, i slobodan od „prijevare“ „zla“ ili bilo kakvog pravednog razloga da umre (Iza. 53:8, 9, 11); da će biti izdan za trideset srebrnjaka (Zah. 11:12); da će prilikom svoje smrti biti ubrojen među prijestupnike (Iza. 53:12); da mu niti jedna kost neće biti slomljena (Psal. 34:20; Ivan 19:36); i da iako će umrijeti i biti pogreben njegovo tijelo neće vidjeti raspadanje niti će on ostati u grobu – Psal. 16:10; Djela 2:31

Novozavjetni su pisci jasno i snažno ali ipak jednostavno zabilježili ispunjenje svih tih predviđanja na Isusu iz Nazareta, i logičnim su razjašnjenjem pokazali da je takva *otkupna cijena* koju je on dao zapravo bila potrebna, kao što je i bilo prorečeno u Zakonu i prorocima, prije nego se izbriše grijeh svijeta. (Iza. 1:18) Oni su na tragu cijelog plana na najsnažniji i logičan način, apelirajući niti na predrasude niti na strasti svojih slušatelja nego na sam njihov prosvjetljeni razum postižući tako nevjerojatno čvrsto i uvjerljivo obrazloženje koje se igdje i o bilo kojoj temi može naći. Vidi Rim. 5:17 – 19 pa sve do 12 poglavlja.

Mojsije je u Zakonu istaknuo ne samo žrtvu nego također i brisanje grijeha i blagoslivljanje ljudi pod tim velikim osloboditeljem, čija moć i autoritet kako je on to objavio znatno prelaze njegovu, iako će „biti poput njega“ (5. Mojs. 18:15, 19) Obećani će osloboditelj blagosloviti ne samo Izrael, nego kroz Izrael „sve narode na zemlji“. (1. Mojs. 12:3; 18:18; 22:18; 26:4) Unatoč predrasudama židovskog naroda u suprotno, proroci su nastavili istom snagom objavljivati da

će Mesija biti i „svjetlo za prosvjetljenje neznabožaca“ (Iza. 49:6; Luka 2:32) da će mu neznabošci doći „s krajeva zemlje.“ (Jer. 16:19) da će „njegovo ime biti veliko među narodima“ (Mal. 1:11) i da će se „otkriti slava Jehovina i svi će je ljudi vidjeti.“ Iza. 40:5 vidi i Iza. 42:1 – 7.

Novozavjetni pisci tvrde da im je božansko pomazanje pomoglo da shvate ispunjenje proročanstava glede Kristove žrtve. Oni su premda pod predrasudama kao židovi misleći da su svi blagoslovi ograničeni samo na njih (Djela 11:1 – 18) bili u stanju vidjeti da će uz njihov narod i svi ostali narodi biti preko njih blagoslovljeni također. Također su vidjeli da prije nego što Izrael i svijet budu bili blagoslovljeni treba biti odabrano „malo stado“ i od židova i od nežidova koji će nakon što se pod ispitima nađu dokazanima da su vjerni biti sunasljednici slave i časti velikog Osloboditelja, i sudionici s njim u časti blagoslivljanja Izraela i svih naroda. Rim. 8:17

Ovi pisci ističu sklad ovog gledišta s onim što je bilo napisano u Zakonu i prorocima; i ljepota i širina plana kojeg oni predstavljaju više nego zadovoljava najuzvišeniji koncept onoga što on i jest – „Dobra vijest o velikoj radosti za sve ljude.“

Tema o kojoj su govorili svi proroci a koja je bila predstavljena u Mojsijevim knjigama bila je misao o Mesiji kao vladaru ne samo Izraela nego i cijelog svijeta. Misao o Kraljevstvu bila je istaknuta i u učenjima apostola; i Isus je naučavao da bi smo se trebali moliti „Dođi kraljevstvo tvoje“ i obećao je udio u njemu onima koji će najprije stradati zbog istine i tako se pokazati dostojnima.

Ova nada dolazećeg slavnog Kraljevstva dala je vjernima hrabrost da izdrže progonstvo i da trpe sramotu, oduzimanje imovine i gubitak čak do u smrt. I u veličanstvenom

proročanstvu punom simbolike s kojim završava Novi zavjet vjerno je opisano dostojno „janje koje je bilo zaklano“ (Otkr. 5:12) i dostojni „pobjednici“ koje će on učiniti kraljevima i svećenicima u svom kraljevstvu, i kušnje i prepreke koje moraju nadvladati da bi bili dostojnima učestvovati u tom Kraljevstvu. Tada je uveden simboličan prikaz blagoslova koji teku k svijetu pod tom Milenijskom vladavinom, kada će Sotona biti vezan i Adamska smrt i tuga izbrisani, i kada će svi narodi na zemlji hoditi u svjetlosti nebeskog Kraljevstva – Novog Jeruzalema.

Biblija od samog početka do kraja podržava učenje koje se ne može naći nigdje drugdje a suprotno teorijama svih poganskih religija – da će budući život za mrtve doći posredstvom USKRSNUĆA MRTVIH. Svi nadahnuti pisci izrazili su svoje pouzdanje u otkupitelja i jedan od njih izjavljuje da „ujutro“ kada Bog pozove one koji su grobu i oni iziđu, zli više neće vladati zemljom nego će „čestiti ujutro vladati nad njima“ (Psal. 49:14) Proroci su naučavali uskrsnuće mrtvih; i pisci Novog zavjeta temeljili su sve svoje nade u budući život i blagoslove na njemu. Pavao to izražava ovako: „Jer ako nema uskrsnuća mrtvih, onda ni Krist nije uskrsnuo. A ako Krist nije uskrsnuo, naše je propovjedanje doista uzaludno i naša je vjera uzaludna;...Onda su *propali* i oni koji su zaspali u Kristu. Ali činjenica je da je Krist uskrsnuo od mrtvih, on je prvina onih koji su zaspali, ...Jer kao što u Adamu svi umiru, tako će i u Kristu svi oživjeti.“ (1. Kor. 15: 13 – 22)

Poput sata čiji se mnogi kotačići na prvi pogled čine suvišnima, ali čiji su i najmanji pokreti bitni, tako je i Biblija, sastavljena od mnogih dijelova, i pripravljena od mnogih pera

jedna potpuna i skladna cijelina. Nijedan dio nije suvišan, i iako su neki dijelovi aktivniji i imaju istaknutiju ulogu od drugih ipak svi su korisni i neophodni. Među tzv. „naprednim misliocima“ i „velikim teolozima“ današnjeg vremena, postaje popularno da se olako postupa, ili da se ignorira ili čak i niječe mnoga od čuda Starog zavjeta nazivajući ih „pričama starih žena“. Među njima su izvještaji o Joni i velikoj ribi, Noi i arci, Evi i zmiji, stajanje sunca na Jošuinu zapovjed, Bileamova magarica koja govori. Ti naizgled mudri ljudi previđaju činjenicu da je Biblija toliko isprepletena i povezana u svojim različitim dijelovima, da bi otkinuti od nje ta čuda ili ih diskreditirati značilo uništiti ju i diskreditirati kao cjelinu. Jer ako su izvorni izvještaji bili lažni, oni koji su ih ponavljali su bili ili krivotvoritelji ili prevareni, a ni u jednom slučaju ne bi bilo moguće za nas prihvatiti njihova svjedočanstva kao božanski nadahnuta. Ukloniti iz Biblije spomenuta čuda poništilo bi svjedočanstvo njenih glavnih pisaca, pored onoga našeg Gospodina Isusa Krista. Pavao je posvjedočio priču o padu (Rim. 5:17) također i to da je Eva bila prevarena od zmije. (2. Kor. 11:3; 1. Tim. 2:14) Pogledaj i Gospodinovo ukazivanje na te događaje u Otkr. 12:9 i 20:2. Stajanje sunca prilikom obaranja Amorejaca kao dokaz Gospodinove moći, očito je bila predodžba koja će biti prikazana u budućnosti „u danu Gospodinovom“ od ruke onoga kojega je Jošua predočavao. To je posvjedočeno od trojice proroka. (Iza. 28:21; Hab. 2:1 – 3, 13, 14 i 3:2 – 11; Zah. 14:1, 6, 7) Juda je potvrdio izvještaj o magarici koja govori (Juda 11), i Petar (2. Pet. 2:16). I najveći učitelj Isus potvrdio je izvještaje o Joni i velikoj ribi, i o Noi i potopu. (Mat. 12:40; 24:38, 39; Luka 17:26; vidi i 1. Pet. 3:20) Zaista ova čuda nisu veća od onih

koje su Izveli Isus i apostoli, kao što je pretvaranje vode u vino, liječenje bolesti...itd. i kao čudo, buđenje mrtvih najveličanstvenije je od svih.

Ova čuda premda nisu zajednička našem iskustvu, nalaze paralelu oko nas svaki dan, i s obzirom da su česta prolaze nezapaženo. Razmnožavanje živih organizama, bilo životinjskih bilo biljnih, *izvan je našeg shvaćanja* a i preko naše moći pa stoga to možemo smatrati čudom. Mi možemo vidjeti djelovanje principa života, ali niti ga možemo razumjeti niti proizvesti. Mi posadimo dva sjemena jedno uz drugo; uvjeti, zrak, voda i tlo su isti; oni *rastu*, mi ne možemo reći kako a niti to čudo može objasniti najmudriji filozof. Iz ovog sjemenja razvijaju se biljke sa suprotnim tendencijama; jedna puže a druga stoji uspravno; oblik, cvijet, boja, sve se razlikuje iako su uvjeti bili isti. Takva su čuda naprosto uobičajena za nas, i kako polako ostavljamo iza sebe čuđenje djetinjstva prestajemo misliti na njih; ipak ona očituju moć koja nadilazi našu i preko je naše ograničene inteligencije, poput nekoliko čuda zapisanih u Bibliji za posebnu namjenu, kao namjenjeni prikazi svemoći i sposobnosti velikog Stvoritelja da nadvlada svaku prepreku i da ostvari svu svoju volju, čak i naše obećano uskrsnuće iz mrtvih, istrebljenje zla, i konačnu vladavinu vječne pravednosti.

I ovdje ćemo stati sa ovim predmetom. Svaki korak bio je ispitan sa razumom. Utvrdili smo da postoji Bog, vrhovni, inteligentni Stvoritelj u kojemu su mudrost, moć, ljubav i pravda u savršenom skladu. Utvrdili smo da je razumno očekivati otkrivenje njegovih planova svojim stvorenjima koja se zanimaju za njih i cijene ih. Utvrdili smo da je Biblija koja tvrdi da je ona baš to otkrivenje dostojna razmatranja. Ispitali smo njene pisce, i njihove moguće ciljeve, u svjetlu onog što su

naučavali; bili smo zapanjeni; i naš nam je razum *govorio* da takva mudrost kombinirana sa takvom čistoćom motiva nije nekakav lukavi plan varalica sa sebičnim ciljevima. Razum naprosto nalaže da je daleko vjerojatnije da su takvi pravedni i dobronamjerni osjećaji i zakoni zapravo od Boga a ne od čovjeka, i inzistira na tome da nisu mogli biti djelo podmuklih svećenika. Vidjeli smo sklad svjedočanstva glede Isusa, njegove otkupne žrtve, i uskrsnuća i blagoslova svih kao ishoda u njegovom slavnom dolazećem Kraljevstvu; i razum nam je govorio da je takav veličanstven i sveobuhvatan plan preko onog što bi smo razumski očekivali ali ipak izgrađen na takvim razumnim zaključcima pa stoga mora biti Božji plan kojeg tražimo. On naprosto ne može biti čovječje djelo jer čak kada je otkriven naprosto je preveličanstven da bi ljudi u nj povjerovali.

Kad je Kolumbo otkrio rijeku Orinoco netko je rekao da je On u stvari našao otok. On je nato odgovorio: „Ne postoji takva rijeka kao ova koja teče iz otoka. Ova snažna bujica mora da crpi vodu s kontinenta.“ Prema tome, dubina i snaga i mudrost i opseg Biblijskog svjedočanstva uvjeravaju nas da nije čovjek nego Svemogućí Bog autor svojih planova i otkrivenja. Mi smo zagreblí samo po površini Biblijske tvrdnje da je božanskog porijekla i utvrdili da je razumna. Sljedeća poglavlja će otkriti različite dijelove Božjeg plana i dati će vjerujemo čvrsti dokaz svakom iskrenom umu da je Biblija božanski nadahnuto otkrivenje i da duljina, visina, dubina i širina plana kojeg otkriva slavno odražava božanski karakter koji je dosad bio slabo razumljiv ali se sada sve jasnije vidi u svjetlu svanuća Milenijskog dana.

Vrlo dragocjena istina

Velike istine rado su kupljene. Opće istine
koje ljudi daju i uzimaju iz dana u dan, dolaze
uobičajenim putem lakšeg života
dopuhnute bezbrižnim vjetrom preko našeg puta

Velike istine su skupo osvojene; nisu pronađene slučajno
niti ih je donijela struja ljetnog sna;
nego uhvaćene u velikoj borbi duše
tvrdim udaranjem protivnog vjetra i struje

Ponekad usred sukoba, nemira, straha i tuge
kada jaka ruka Božja dignuta u moći
ore po dubljoj zemlji ustajalog srca
to donosi neko zakopano sjeme istine na svjetlo

Ne na nekoj tržnici usred žita i vina
ne u robu među zlatom i dragim kamenjem
ne u svjetski kićenim dvoranama ponoćnog veselja
niti u odsjaju carskih kruna

Ne u nekoj smjesi ljudskih vjerovanja,
Ni na nekoj rasprodaji, bilo u Crkvi il' u Svijetu,
Istinskog blaga „među kukoljem i korovom“ nema
niti se njezina zastava razvila u njihovoj sredini.

Istina niče poput žetve sa dobro izoranih polja
Nagrađujući strpljiv trud, i vjeru i revnost.
Onima koji ju tako traže ona uvijek donosi
njezinu bogatu riznicu za njihovo trajno blagostanje